

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005255

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фисенко Анастасія В'ячеславівна

2. Anastasiia Fysenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-2125-4266

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17056

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29, 76.29.30, 76.29.51

Тема дисертації:

1. Особливості нейрокогнітивних порушень та біомаркери прогнозу їх розвитку у осіб молодого віку з артеріальною гіпертензією
2. Neurocognitive Impairments and Biomarkers Predicting Their Development in Young Adults with Hypertension

Реферат/анотація:

1. Фисенко А.В. Особливості нейрокогнітивних порушень та біомаркери прогнозу їх розвитку в осіб молодого віку з артеріальною гіпертензією. Актуальність. Артеріальна гіпертензія (АГ) у молодому віці є важливим фактором ризику розвитку нейрокогнітивних порушень, які можуть виникати до формування деменції та негативно впливати на якість життя. Раннє виявлення осіб із підвищеним ризиком когнітивного зниження потребує визначення доступних прогностичних біомаркерів. Мета роботи — удосконалити діагностику та прогнозування нейрокогнітивних порушень у осіб молодого віку з АГ шляхом визначення прогностичних біомаркерів їх розвитку. Матеріали та методи. Обстежено 91 пацієнта молодого віку з АГ (середній вік $38,59 \pm 4,46$ року) та 30 практично здорових осіб ($36,80 \pm 3,51$ року). Пацієнтів з АГ розподілено на групи: 39 осіб із нейрокогнітивними порушеннями без деменції та 52 особи без ознак нейрокогнітивних порушень. Застосовано клініко-неврологічні, психодіагностичні, інструментальні, лабораторні та статистичні методи дослідження. Результати. У пацієнтів з АГ виявлялися цефалгічний, вестибуло-атактичний, астено-

невротичний, інсомнічний, вертеброгенний та вегетативний синдроми. Нейрокогнітивні порушення проявлялися, зокрема, розладами орієнтації, вербальної пам'яті та рахунку; у пацієнтів із нейрокогнітивними порушеннями також частіше спостерігалися загальна, фізична та психічна астенія, зниження мотивації та фізичної активності. Встановлено прогностичне значення ендотеліну-1 (ЕТ-1), інтерлейкіну-6 (ІЛ-6), високочутливого С-реактивного білка (вч-СРБ), тривалості АГ, середнього за 24 години пульсового артеріального тиску, глюкози, загального холестерину та холестерину ліпопротеїнів низької щільності (ЛПНЩ). За результатами ROC-аналізу площа під кривою становила для ЕТ-1 — $0,884 \pm 0,060$, ІЛ-6 — $0,901 \pm 0,050$, вч-СРБ — $0,940 \pm 0,036$ ($p < 0,001$). Прогностичними порогоми були: ІЛ-6 $> 9,5$ пг/мл, ЕТ-1 $\geq 11,5$ пг/мл, вч-СРБ $\geq 3,5$ мг/л. Тривалість АГ понад 7,5 року також визначалася як предиктор. Для ЛПНЩ площа під ROC-кривою становила $0,812 \pm 0,043$. Наукова новизна. Вперше визначено комплекс прогностичних біомаркерів розвитку нейрокогнітивних порушень у молодих осіб з АГ та розроблено математичну модель прогнозування на основі рівня ЛПНЩ і тривалості АГ. Площа під ROC-кривою моделі становила $0,795 \pm 0,050$ ($p < 0,001$). Практичне значення. Визначені біомаркери та математична модель можуть бути використані для раннього прогнозування ризику нейрокогнітивних порушень і скринінгу пацієнтів молодого віку з АГ у клінічній практиці. Ключові слова: артеріальна гіпертензія, молодий вік, нейрокогнітивні порушення, біомаркери, ендотелін-1, інтерлейкін-6, високочутливий С-реактивний білок, ліпопротеїни низької щільності, прогнозування.

2. Fisenko A.V. Features of neurocognitive disorders and biomarkers for predicting their development in young adults with arterial hypertension. Relevance. Arterial hypertension (AH) in young adults is an important risk factor for neurocognitive disorders, which may occur before the development of dementia and adversely affect quality of life. Early identification of individuals at increased risk of cognitive decline requires accessible predictive biomarkers. Aim — to improve the diagnosis and prediction of neurocognitive disorders in young adults with AH by determining predictive biomarkers of their development. Materials and methods. The study included 91 young patients with AH (mean age 38.59 ± 4.46 years) and 30 practically healthy individuals (mean age 36.80 ± 3.51 years). Patients with AH were divided into two groups: 39 patients with neurocognitive disorders without dementia and 52 patients without signs of neurocognitive disorders. Clinical-neurological, psychodiagnostic, instrumental, laboratory and statistical methods were used. Results. Patients with AH demonstrated cephalic, vestibulo-atactic, astheno-neurotic, insomnia, vertebrogenic and autonomic syndromes. Neurocognitive disorders included impairments of orientation, verbal memory and calculation; patients with neurocognitive disorders also more frequently demonstrated general, physical and mental asthenia, reduced motivation and decreased physical activity. The predictive significance of endothelin-1 (ET-1), interleukin-6 (IL-6), high-sensitivity C-reactive protein (hsCRP), duration of AH, mean 24-hour pulse blood pressure, glucose, total cholesterol and low-density lipoprotein cholesterol (LDL-C) was established. ROC analysis showed an area under the curve of 0.884 ± 0.060 for ET-1, 0.901 ± 0.050 for IL-6 and 0.940 ± 0.036 for hsCRP ($p < 0.001$). Predictive cut-off values were IL-6 > 9.5 pg/mL, ET-1 ≥ 11.5 pg/mL and hsCRP ≥ 3.5 mg/L. Duration of AH exceeding 7.5 years was also identified as a predictor. For LDL-C, the area under the ROC curve was 0.812 ± 0.043 . Scientific novelty. For the first time, a set of predictive biomarkers for the development of neurocognitive disorders in young adults with AH was identified, and a mathematical prediction model based on LDL-C level and duration of AH was developed. The model demonstrated an area under the ROC curve of 0.795 ± 0.050 ($p < 0.001$). Practical significance. The identified biomarkers and mathematical model can be used for early risk prediction of neurocognitive disorders and screening of young patients with AH in clinical practice. Keywords: arterial hypertension, young adults, neurocognitive disorders, biomarkers, endothelin-1, interleukin-6, high-sensitivity C-reactive protein, low-density lipoprotein cholesterol, prediction.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Фисенко АВ. Особливості змін структури судинної стінки у осіб молодого віку з артеріальною гіпертензією. Український вісник психоневрології. 2024;32(4(121)):59–63. DOI: 10.36927/2079-0325-V32-is4-2024-11.
- Фисенко АВ. Особливості нейрокогнітивних та психоемоційних порушень у пацієнтів молодого віку з артеріальною гіпертензією. Український вісник психоневрології. 2024;32(1(118)):30–35. DOI: 10.36927/2079-0325-V32-is1-2024-5.
- Фисенко АВ, Міщенко ВМ. Біомаркери прогнозу розвитку нейрокогнітивних порушень у осіб молодого віку з артеріальною гіпертензією. Психіатрія, неврологія та медична психологія. 2026;13(1(33)):34–47. DOI: 10.26565/2312-5675-2026-33-03.
- Фисенко АВ. Мультидисциплінарний підхід як ефективна парадигма надання психіатричної, неврологічної та наркологічної допомоги під час війни. Матеріали конференції з міжнародною участю «Мультидисциплінарний підхід як ефективна парадигма надання психіатричної, неврологічної та наркологічної допомоги під час війни», 2024 Жовтень 17–18; Харків (Україна); 2024.
- Фисенко АВ. Неврологічна, психіатрична та наркологічна допомога в умовах викликів сьогодення. Матеріали конференції з міжнародною участю «Неврологічна, психіатрична та наркологічна допомога в умовах викликів сьогодення», 2025 Жовтень 30–31; Харків (Україна); 2025.
- Фисенко АВ. Неврологія XXI століття: сучасні виклики та ефективні рішення. Матеріали науково-практичної конференції «Неврологія XXI століття: сучасні виклики та ефективні рішення», 2026 Березень 26–27; Харків (Україна); 2026.
- Міщенко ВМ, Харіна КВ, Дмитрієва ОВ, Здесенко ІВ, Фисенко АВ. Клініко-неврологічні особливості перебігу неврологічних синдромів у хворих молодого віку з артеріальною гіпертензією. Тези доповідей VI Національного конгресу неврологів, психіатрів та наркологів України «Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі: глобальні виклики та шляхи розвитку»; 2022 Жовтень 6–8; Харків, Україна. Український вісник психоневрології. 2022;30(3(112)):29–30. DOI: 10.36927/2079-0325-V30-is3-2022-23.
- Міщенко ВМ, Харіна КВ, Дмитрієва ОВ, Здесенко ІВ, Фисенко АВ. Особливості відновлення рухової активності в післяінсультній реабілітації. Тези доповідей VI Національного конгресу неврологів, психіатрів та наркологів України «Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі: глобальні виклики та шляхи розвитку»; 2022 Жовтень 6–8; Харків, Україна. Український вісник психоневрології. 2022;30(3(112)):30–31. DOI: 10.36927/2079-0325-V30-is3-2022-24.
- Харіна КВ, Фисенко АВ. Фактори ризику розвитку артеріальної гіпертензії у хворих молодого віку. Стендова доповідь. Матеріали VI Національного конгресу неврологів, психіатрів та наркологів України «Неврологія, психіатрія та наркологія у сучасному світі: глобальні виклики та шляхи розвитку»; 2022 Жовтень 6–8; Харків, Україна. Харків; 2022.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U105458

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Владислав Миколайович

2. Vladyslav Mishchenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0429-8572

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дельва Михайло Юрійович

2. Mykhailo Y. Delva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5648-7506

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паєнок Анжеліка Володимирівна

2. Anzhelika Payenok

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0531-751X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=7r8JQuMAAAAJ>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/G-4197-2019>;

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56495387100>

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черненко Інна Іванівна

2. Inna Chernenko

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4239-862X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковлева Лариса Миколаївна

2. Larisa Yakovleva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2565-7255

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Тихонова Тетяна Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Тихонова Тетяна Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна